

ce, ker zahtevamo proč od Graeca, odobrava pa postopanje svojih pristašev na Češkem, ki delajo prav kakor mi. (Klici: nemška pravičnost!) Da se na Mariborskem učiteljskem učijo slovenščina, to imenujejo agitacija! Konzumna društva so trn v peti našim nemščinskim trgovcem. Prilizujejo se pa slovenskemu kmetu stem, da nam ponujajo popravljanje rek in zgradbo železnice! (Klici: hinavci!)

Kaj pa hočemo? — Treba je, da smo edini in združeni pod geslom: „Vse za vero in domovino!“ Podpirajmo društvo sv. Cirila in Metoda, ter „Sudmarki“ nasprotno „Našo stražo“, pa tudi slovenske časnike! (Klici: proč s „Štajercem“ in „Rodoljubom“!)

Gospod poslanec sklene svoj govor z besedami: „Jaz pa hočem tudi za naprej delovati pod geslom: Vse za vero in domovino!“ (Gromoviti živjoklici!)

Potem so pričujoči kmeti stavili premnogo vprašanj na poslanca, koja je ta vse v občo zadovoljnost rešil.

Na vprašanje gospoda predsednika, ali naj se izrazi gosp. poslancu Žičkarju zaupnica, sledi gromoviti živjoklici. Pri sledečem protiglasovanju ni vzdignil nihče roke.

O stanju našega kmeta

govori kmetski sin Jože Stoklas. Z živimi barvami riše težnje kmetskega stanu in prosi navzočega poslanca, naj se poteguje za kmeta.

Naslednje resolucije so bile enoglasno sprejete:

1. Katol. pol. izobraževalno društvo za šmarski okraj zahteva, da se ustanovi za Spodnji Štajer kmetska šola s slovenskim učnim jezikom, ter se za otroke manj premožnih starišev določi primerne študentske za obiskovanje šole.

2. Katol. polit. izobraževalno društvo za šmarski okraj izraža nujno zahtevo, da vlada onemagajčim vinogradnikom na Spodnjem Štajerskem pride z zdatnimi podporami na pomoč, da si lahko obnovijo vinograde.

3. Katol. polit. izobraževalno društvo za šmarski okraj odločno zahteva, da se Stallnerjev predlog v dež. zboru glede spremembe volilnega reda v okr. zastope ne predloži in ne priporoča v najvišje potrjenje, ker bi se s tem izročile kmetske koristi v okr. zastopih na milost in nemilost meščanom in tržanom.

4. Z ogorčenjem obsojamo bojovito nastopanje spodnještajerskih Nemcev in nemškutarjev proti Slovincem, kakor se je pokazalo na shodu nemških zapornikov v Mariboru in Radgoni. Njih zahteve so naravnost naperjene na pogin Slovincem, ki so prvotno prebivalstvo na Spodnjem Štajerskem.

5. Spodnještajerski Slovinci zahtevamo, da se Mariborsko c. kr. učiteljske preobrazijo v slovenski zavod!

6. Izražamo nado, da se tudi katoliško misleči kmeti združijo v posebno kmetsko zvezo za Spodnji Štajer, katera bo zagovarjala v organizaciji spodnještajerskih Slovincem pred vsem koristi kmetskega stanu.

7. Katol. polit. izobraževalno društvo za šmarski okraj obsoja sklep nemške večine v deželnem zboru, vsled katerega so se zopet zvišale določenosti na zemljiški davek, in zahteva od svojih deželnih in državnih poslancev, da delajo na odpravo hišnega in na znižanje zemljiškega davka.

Je tisti denar prišel v roke duhovnikov za us. novo. Toda takrat bi bil duhovnik moral nama naznaniti, da je denar prejel. Tega pa ni storil, ampak je govoril o neki ustanovi, ki naj bi jo midva morala za očeta priskrbeti. Ne, tako bo: duhovnik je porabil smrtno slabost očetovo, da bi vsoto, ki jo je oče namenil za kako dobrodelno napravo, porabil v to, da bi sebe obogatil!

«Ali Patrik, med tem je preteklo več dni, ali se ni mogel denar kako drugače izgubiti?»

«Jaz imam ključ in sem ga vse te dni imel in ga nisem prav nič od sebe dal. Pomisli dalje, da nikdo ni nič vedel o vsoti. Vrh tega bi morala biti ključavnica strta, ako bi hotel kdo res denar ukrasti!»

«Saj res, to ni navadna ključavnica», pripomnil je Henrik, «mislim, da se ne odpre z nobenim vitrihom. Čudno, jako čudno!»

«Da gotovo čudno», odvrnil je Patrik, «mož si je dal opravilo pri očetu izvrstno plačati. Tistih 20.000 dolarjev že pozabimo; saj za nas so tako beračija. Vendar se mora človek jeziti, da ta človek pri takih, njegovim nazorom svetih opravilih slabost našega umirajočega očeta porabi, da bi se obogatil. Še enkrat, to je nesramno, jaz imenujem to sramotno tatvino.»

Zborovanje je končano.

Gospod predsednik se zahvali potem vsem pričujočim za ustrajnost in lep red, ki je vladal ves čas zborovanja. Vsi delujmo v smislu pravil za napredek našega društva, ki sklepa vse stanove z bratovsko ljubeznijo na korist slovenskega naroda, in ne hujska stana proti stanu, kakor delajo naši nasprotniki liberalci po receptu nemških brezvernikov.

Z burnimi živjoklici na cesarja in papeža se je zborovanje sklenilo ob 1/2 6. uri na večer.

Katoliška družba čeških kmetov na Moravskem.

Na Velehradu na grobu sv. Metoda so se zbrali 22. in 23. septembra t. l. moravski katol. kmeti v številu 17.000 — po uradnem štetju celó 22.000. Došli so iz cele Moravije, iz Šlezije in tudi iz Čehije. Krasen pogled! Bili so v raznih narodnih nošah: n. pr. Hanaki, Slovaki, Valaši, Horaci itd. Odraščena dekleta so v narodnih nošah otvorila sprevod. S tem sestankom je bilo združeno romanje na grob sv. Metoda. Pred shodom že so se razgovarjali o svojem programu. Došle so mnoge kmetske godbe. Navadni kmeti so očarali navzoče s svojimi govori in lastnimi pesmimi.

V nedeljo dne 22. septembra zvečer ob 1/2 7 uri se je pričel slavnostni sprevod. Pri sv. Cirilovi kapeli so se zbrali ter obhodili velikanski predvor, krasno razsvitljen, kjer je prostora za 200.000 ljudi. Sprejel je sprevod prelat Karasek z mnogo duhovščino, kjer je zbrane na posebnem odru pozdravil držav. poslanec dr. Stojan ter razložil pomen in vzrok romarskega shoda. «Po navadi naših očetov smo se zbrali tukaj, da si nekoliko odpočijemo od svojega truda, se posvetujemo pri sv. slovanskih apostolih in po njih prejmemo blagoslov za svoje početje.» Sklenile so se čestitke na sv. Očeta, cesarja in moravske škofo. Pripomni se, da so došli srčni odzdravi od vseh treh strani. Sledilo je počestčenje presv. Rešnjega Telesa v cerkvi z blagoslovom. Kmetje so se spovedovali. Sklenil se je tisti večer ob 1/2 9. uri s skupno večerno molitvijo, ki je napravila velikanski vtis.

Drugo jutro — 23. sept. — ob 4. uri slovesno zvonjenje in budnica. Romarji so se zopet zbrali v cerkvi. Nadaljevalo se je spovedovanje — ob 1/2 6. uri imel je ravnatelj velehradski, Jermitor Cibulka, slavnostni govor o zaslužljivosti dela v stanu milosti

«Patrik, nebo mi je priča, da sem nerad duhovnika pripustil», reče Henrik, «zakaj jaz itak ne verjamem teh papinskih nauk, kateri so našega očeta še pred smrtjo tako prestrašili, vendar ne morem grozne sumnje, ki jo gojiš proti duhovniku, opravičiti, ker katoliški duhovniki so znani kot vestni in poštteni možje. Ali ni drugače mogel denar izginiti?»

«Ne Henrik», odgovori Patrik odločno, «za me je sumnja čisto opravičena. Rad ti priznam, brati izraz tihega miru, ki se je bral na očetovem obrazu po previdenju, me je spravil k misljenju, in mislil sem si: katoliška vera mora imeti vendar nekaj vzvišene, nekaj svetega na sebi, če njena tolažila človeka tako mirnega izročajo smrti. Bil sem celo pripravljen, to vero bližje spoznavati. Smrt našega očeta in njegove besede so me jako uresnobile, ali sedaj — nič ko hinavstvo in sleparija!»

«Patrik, če to v resnici misliš», rekel je Henrik v odločnem glasu, «potem je res najina dolžnost, preiskati stvar do kraja, potem se mora goljufija odkriti in tat javno osramotiti.»

«Popolnoma moje mnenje, Henrik», je Patrik pripomnil, «jaz mislim, midva poiščeva takoj duhovnika in ga na razgovor pokličeva.

božje.» Ob 6. uri je služil prelat Karasek pontifikalno sv. mašo s skupnim sv. obhajilom. Samo kmetje so sprejeli — okoli 3000 — z gorečimi svečami sv. obhajilo: pretresljiv pogled. Pripravljalne in zahvalne molitve, kakor molitve za odpustke so se opravile skupno. Sledila je procesija s sv. Rešnjim Telesom pod milim nebom k posebnemu, nalašč za to postavljenemu oltarju. Pri oltarju se je ponovila krstna obljuba in posvečenje k presvetemu srcu Jezusovemu. Prelivale so se solze veselja, ko je duhovnik vprašal, če hočejo navzoči živeti po veri, katero sta oznanovala sv. brata Ciril in Metod. Na to se je podelil sv. blagoslov in zajutrek.

(Dalje sledi.)

Državni zbor.

Na Dunaju, 22. oktobra.

Po štirimesečnem prestanku se je 17. oktobra zopet zbral državni zbor. Popraševalo se je, boše li zborovanje mirno? Proti vsem pričakovanju so bile prve seje v četrtak, petek in v torek mirne. Tega niti ministriški predsednik dr. Körber sam ni pričakoval.

Državni proračun za l. 1902.

Precej v prvi seji je predložil finančni minister državni proračun za leto 1902. — Stroški so proračunjeni na 1.685.317.944 K (toraj skoraj 1.700 milijonov kron); dohodkov na 1.685.966.357 K. Bi toraj še preostalo 848.413 K. Navadno pa pokažejo letni sklepni računi drugačen končni uspeh, kakoršen se je predložil zbornici. Stroškov in dohodkov je za prihodnje leto naračunal finančni minister za blizu 44 milijonov več, kakor so znašali za l. 1901. Nova državna žganjarina znaša 19.200.000 kron več kakor prejšnje leto; blizu 9 milijonov znašajo obresti od posojila za nove železnice, bramborsko ministerstvo zahteva poldrug milijon več, finančno 5 milijonov več, pravosodno blizu poldrug milijon več, za melioracijski zaklad, ki je dobival do zdaj 2 in pol milijona, zahteva poljedelsko ministerstvo 4 milijona kron.

Čehi so po dr. Fortu zahtevali, naj vlada objavi svoje carinske tarife, kakor je to storila že Nemčija.

Vložilo se je več nujnih predlogov: n. pr. dr. Šušteršič za podporo pogorelcem v Gorenji vasi, kjer je zgorelo 5. oktobra 69 poslopij.

Poslanci dr. Ploj, Robič, Žičkar in baron Morzey zahtevajo odpust davkov

Če nama ne bo povedal nič gotovega o porabi denarja, potem izročiva stvar sodnji. Tamkaj naj se potem opravičuje.» Tako sta dva kratkovidna človeka, ki sta v verski malomarnosti vzrastla, stvar, ki se jima je le dozdevala, sprejela za gotovo dognano resnico, izrekla takoj sodbo čez duhovnika, ki je bil pripravljen za svoj vzvišeni poklic dati življenje, akoravno je bila čast in veljava katoliškega duhovenstva v nevarnosti.

Ta duhovnik imenoval se je Pavel Karnik, je bil dušni pastir v katoliški bolnišnici in v tej lastnosti znan doktorju Vorldu, ki ga je privedel k bolnemu bankirju. Od zdravnikarja sta brata torej zvedela njegovo ime in, da je v bolnici blizu katedrale sv. Petra stanoval.

Tjakaj gresta brata na večer po pokopu očetov. Ko vprašata pri vratih po Pavlu Karniku, dobita v odgovor naznanilo, da je Karnik pred dvema dnevoma iz Baltimora odpotoval. Pri odhodu ni mogel natančno določenega dneva vrnitve obljubiti. Henrik in Patrik se pri tem poročilu pomenljivo pogledata, in njuno sumničenje se je bilo bolj podprto.

(Dalje prihodnjik.)